

V nejvyšších patrech sběratelství čs. poštovní historie (15)

Rok 1984 byl důležitý pro celou čs. filatelii. Měnila se koncepce, která byla stvrzena hned třemi sjezdy filatelistické entity. Dne 3. 11. 1984 se konal v Brně v hotelu Voroněž IV. sjezd Svazu českých filatelistů, dne 24. 11. 1984 se sešel IV. sjezd Zvazu slovenských filatelistů v Bratislavě a v sobotu 8. 12. 1984 se v pražském Paláci kultury sešel V. sjezd Svazu československých filatelistů. Sjezdy to byly významné a potvrdily to, co se v kuloárech v tomto roce šuškal. I když se to nezdálo, jednání mělo vliv i na osud poštovní historie a celin v Československu.

Co konstatovaly SČF, ZSF a SČSF na konto čs. poštovní historie a jejich národních úrovní?

SČF: „Jedním z nejpobulárnějších odvětví filatelie SČF je poštovní historie. Na filatelistických výstavách byla reprezentována řadou nově vzniklých poštovně historicky angažovaných exponátů..... Organizačně byla poštovní historie v našem Svazu spojena se sběratelstvím celin, které je zatím jen málo rozvinuto... Rozvoj obou těchto oblastí zabezpečovali v krajích krajští gestoři Jejich práce měla vesměs dobrou úroveň“.

*ZSF: „Oblast' poštovej histórie a vcelín možno charakterizovať najmä študijnou a publikačnou činnosťou..... byly usporiadané odborné semináre. **Negativným javom v práci komisie poštovej histórie a celín boli nedobré osobné vzťahy, ktoré se vo vedení v roku 1984 vyhrotili do takej miery, že PÚV ZSF rozhodlo o pozastavení činnosti tejto komisie a zároveň rozhodlo o radikálnom riešení situácie. Nie uspokojivá v tomto smere bola i v komisii poštovej histórie a celín ZČSF“.***

*SČSF: „Oblast poštovní historie zaznamenala ... významný rozvoj. Vznikla celá řada poštovně historických exponátů **V příštím období bude třeba, aby komise pokračovala v nastoupené cestě a navíc, aby rozvinula systematickou činnost v přípravě a zvyšování kvalifikace jurymanů pro obor poštovní historie a celin“.***

Mezi řádky se dalo číst poměrně dost.

IV. sjezd SČF rozhodl o zřízení komise poštovní historie a celin SČF na národní úrovni a jejím předsedou byl zvolen Vr. Palkoska.

V. sjezd SČSF rozhodl o zřízení komise poštovní historie a celin SČSF na federální úrovni a předsedou byl zvolen dosavadní II. místopředseda komise I. Leiš.

Slovenskoisi zvolilo svého předsedu – Dušana Evinice.

Národní komise v českých zemích měla toto složení po sjezdových jednáních:

Palkoska, předseda, Maxa, tajemník, Leiš, místopředseda, Bouška, vedoucí sekce výplatních otisků, Maxa, vedoucí sekce poštoven, redaktor časopisu Poštovny, Polišenský, vedoucí sekce historie poštovníctví, Langhammer, vedoucí sekce mechanizace a automatizace pošty, Suchý, pověřený vedoucí zřízení sekce poštovních militarií, Mahovský, zástupce vedoucího sekce doporučených zásilek a redaktor zpravodaje, Jech, evidence exponátů, pověřen vedením sekce razítek, Bortlík, vedoucí sekce celin, Leiše, vedoucí redaktor zpravodaje Poštovní historie a vedoucí redaktor zpravodaj Výplatní otisky, Stříteský, hospodář, redaktor Poštovní historie a Výplatních otisků, členy KPHC byli dále Vančura, Šimonovský a Brabec. Sestavený tým vypadal nadějně, navíc v komisi se objevily nové perspektivní tváře...

Podle složení komise a konkrétních zřízených organizačních článků to vypadalo, že národní komise budou zodpovědné za konkrétní sběratelské obory a federální komise bude metodickým a koncepčním článkem. Navíc symetrický model se vrátil do organizační struktury – dvě národní a jedna federální komise – koordinační centrum, která by zajišťovala činnost výstavní na mezinárodní úrovni, publikační činnost, sjednocovala by hodnocení exponátů a jejich tvorbu, měla by gesci nad juryanskou činností, zřizovala by odborné komise, sekce, pracovní skupiny, připravovala by vzdělávací program, metodicky by řídila národní komise a jejich dalších orgánů Na toto téma se 10. – 12. 2. 1984 v Brně konala velká porada. Výstupy byly jednomyslně přijaty, ale jejich konkretizace způsobila problém. Počátkem roku se konala ještě další zvláštní porada v hotelu Central v Praze. Tam už došlo na lámání chleba. V závěrech z porady bylo jednoznačně stanoveno pro federální komisi toto pravidlo: sekcí je hodně, jsou bezbřehé, je třeba sjednotit existující a perspektivní směry do maximálně pěti směrů. Ty budou zaštiťovány sekcemi, v rámci národních komisí formální sekce nebudou.... Uhodil blesk. Na této konferenci jsem byl delegován společně s Vr. Palkoskou, který ihned po úvodě a zahájení zmizel s tím, že jsi „jde něco zařídit“. Už se neobjevil a po nějakém čase jsme se sešli v restauraci Riga na Kulatáku a já musel referovat, zda nebyly poznámky na jeho osobu. V ten okamžik jsem vše pochopil. Byla to past. Cesty však zpět už nebylo. Byl jsem hozen do vody a musel jsem plavat.

Tuto koncepci jsem odmítl. A to jsem si dovilil hodně. Argumentoval jsem na příkladu zvláštních druhů dopravy a přepravy poštovních zásilek (militarie, pošta ze zajateckých táborů, pošta z koncentračních táborů atd.), která by „jednou střechou“ vše zadusila. Dostalo se mi obvinění z přílišného patetického přístupu. A bylo vymalováno.

Do určitého data jsem byl vyzván vyhotovit koncepci, která by se vešla do pěti směrů. Velký oříšek.

Ještě dodávám, že do tohoto mlýna jsem se dostal v Kalinince, když jsme se rozcházeli z pravidelné schůze komise v prostorách Městského výboru SČSF. V poklidu jsem rozprávěl s blízkými, když na mne Vr. Palkoska zavolal (už jsem to zažil jednou při lákání do komise PHC!). „Inženýrskéj, na chvíli,“ pravil. Informoval mne, že se chystá nová koncepce a že on by si vzal funkci předsedy národní komise a já bych byl nejvhodnější na funkci předsedy federální komise. Mé námitky odmítal, bral to jako hotové. Konzultoval jsem tuto otázku se sobě blízkými v komisi. Někteří mi to přáli, někteří moc ne a argumentovali objektivitou, kterou jsem přijal. Odmítnutí se však neuznalo. Byl jsem navržen na předsedu federálu. Chtěl jsem si ještě ověřit mé šance mezi slovenskými přáteli, nebyl čas. Konzultace s věrchuškou naznačily leccos, vypadlo to, že Vr. Palkoska s ní má opět (snad už potřetí) problémy. Věřchuška se asi domnívala, že já budu v nové koncepci povolený. To jsem nebyl, ale ztratil jsem podporu aktivu poštovních historiků, kterým se tímto vzala jejich hračka (přítelkyně tomu říká kačer), se kterou si dlouhou dobu hráli.

Jinak komise pracovala „postaru“, zpravodaje se pravidelně vydávali, na výstavách získávali ocenění, což mne a spolupracovníky povzbudilo. Krajská výstava v Mostě 1980 a Krajská výstava Bratislava – Praha 1982 v Bratislavě udělila zpravodajům malou postříbřenou medaili. I pozdější výstavy ocenily naši práci. Při práci se zpravodaji mi pomáhal skromný a spolehlivý Pavel Stříteský.

Ve Zpravodaji začaly vycházet i nové rubriky POLNÍ POŠTY, CELINY a další. Objevil se v něm i přehled mládežnických exponátů, jejich ocenění a další detaily. Tehdy o poštovní historii měli mladí dost velký zájem. I Pavel se začal věnovat redaktorské práci a začal přispívat do zpravodaje.

Den poštovní historie se konal ve dnech 19. – 21. 1. 1984 v Jindřichově Hradci. Organizačně nám pomáhal KF 02-4 a místní instituce. Přednášek bylo též dost – M. Polišenský na téma „Poštovní jubilea Jindřichova Hradce“. Fr. Dvořák přiblížil razítka I. a II. typu poštovního okresu Jindřichova Hradce, Vr. Palkoska mluvil o čs. celinách 1945 – 1983. Otevřela se propagační výstava, zasedalo rozšířené plénium KPHC, zasedaly sekce (historie poštovníctví a publikační). Pozornost přitáhla zejména Feldmannova přednáška na téma „Co je pošta“ (je otištěna ve zpravodaji Poštovní historie). Byli jsme přijati předsedou Městského výboru M. Smetanou. Vyšel II. sborník „Z poštovní historie J. Hradce – II. díl“. Do ní přispěli Polišenský – Sláma – Hes – Dvořák – Kořínek – Tarant. Příležitostné razítko na otevřené poštovní přepážce bylo též samozřejmostí.

Den poštovní historie v roce 1985 se konal v mostě (8. – 10. 11. 1985). Irgaizace se chopila agilní skupina poštovní historie a celin při KF 04-12 Most. I tam byla otevřena propagační výstava, večer se naplánovala beseda o poštovně historických exponátech, zhodnotila se výstava BRNO 1984. Odezněny přednášky : Fröhlichová (Pracovní a zajatecké tábory na Mostecku), Maxa (Dokumenty zajateckých táborů na Mostecku), Zíbrt (Vlakové pošty) Uskutečnil se i tématický zájezd po zrušených obcích a poštách. Sešly se sekce. Součástí programu byla i výměna.

V roce 1985 na základě jednání sjezdů, aktivů, setkání jsem připravil koncepci federální poštovní historie a návrh na zřízení šesti federálních sekcí. vypracoval jsem směry rozvoje čs. poštovní historie, projednal s národními komisemi (nejen s předsedy komisí) a předložil Předsednictvu ÚV SČSF. Dne 2. 6. 1985 vše bylo schváleno.

Byly schváleny tyto sekce s těmito vedoucími::

1/ sekce historie poštovníctví (Gebauer)

2/ sekce dopravy poštovních zásilek (Jech)

3/ sekce přepravy poštovních zásilek (Suchý)

4/ sekce adjustace poštovních zásilek (Tvrdý)

5/ celin (Martinka)

6/ sekce jurymanská (Palkoska)

Existující sekce, směry, sběratelské obory byly vklíněny do jednotlivých směrů. Vše jsem interně, ale i na stránkách tiskovin vysvětlil aktivu poštovních historiků. Mé přání bylo porýt všechny směry poštovní historie a celin, které se od roku 1526 na našem území a obdobně i na slovenském území rozvinuly.

Začaly přípravy na Celostátní výstavu poštovní historie, celin a aerofilatelie v Ústí nad Labem, která by měla být generálkou na nadcházející výstavu PRAGA 1988.

Začal jsem připravovat novou tvář a koncepci ústředního zpravodaje zhruba od poloviny roku 1986. Otiskl jsem ji v prvním čísle Poštovní historie z ledna 1986. V tomto čísle mi mile poděkoval za práci i předseda KPHC SČF Vratislav Palkoska, což mne dost potěšilo.

„Naše poděkování Ing. Ivanu Leišovi

Ing. Ivan Leiš obětavě po deset let nejen vydával zpravodaj POŠTOVNÍ HISTORIE, ale vykonával i většinu prací spjatých s jeho redigováním. S převzetím jiných úkolů v rámci SČSF končí s touto činností, a tak mu patří náš srdečný dík, za vše, co pro tento zpravodaj vykonal.

Na jeho místo jako redaktor nastupuje jeho dosavadní spolupracovník Pavel Stříteský, jemu přejeme nejen hodně úspěchů v této práci, ale hlavně, aby našel mezi námi dobré a stále spolupracovníky, jak ve vedoucích odborných pracovních skupin, tak v krajských gestorech i v naší široké čtenářské obci. Nečtěte jen zpravodaj, ale napište nám. Jaká bude vzájemná spolupráce, takový bude i zpravodaj POŠTOVNÍ HISTORIE SČF.

JUDr. Vratislav Palkoska, předseda KPHC SČF“.

Slova hodná přítele a sympatizanta. Zdálo se, že vztahy i přes velké změny budou idylické

V té době pokračovala i úspěšná práce Pracovní skupiny Městského výboru Svazu čs. filatelistů Praha pro poštovní historii a celiny. Uspořádala zajímavý cyklus přednášek o poštovní historii Prahy s těmito přednáškami: Kolář – Praha, centrum letecké poštovní přepravy, Leiš – Výplatní otisky prvních pražských uživatelů z roku 1926, Mahovský – Z historie pražských R-nálepek, Hašek – Poštovní strojová propagace na pražských poštách, Bouška – Otisky výplatních tsojů pražských pošt, Medlín – Rozvoj pošty na území obvodu Praha 4. Přednášky se konaly ve Středisku pražských filatelistů MěstV SČSF v Kalinince. V rámci této entity byla založena i odborná sekce zabývající se poštovní historií Prahy. Pracovní skupinu vedl Pravoslav Kukačka, gestor pro pH při MěstV SČSF.

KPHC vydala poslední číslo Poštovní historie (dvojčíslo 2-3/1986 v dubnu 1986). Již pod redaktorstvím Pavla Stříteského a po hlavičkou komise PHC SČF. Další číslo již nevyšlo a začal vycházet federální zpravodaj POSTILIÓN. O tom v některém příštím pokračování Nejvyšších pater.